

Primär bedömning

ABCDE – Livshotande tillstånd korrigeras omedelbart.

Svårighetsgraden bedöms utifrån påverkan på vitalparametrar, samt traumamekanism (högenergivåld).

Om kritiskt skadad (medvetandepåverkad, otillräcklig luftväg, chock) – avtransport inom **10 minuter** till närmaste sjukhus och behandla under färd. Tillkalla vb högre medicinsk kompetens

Livshotande tillstånd	Omedelbara åtgärder vb
A – Luftväg (Airway)	
Ofri/otillräcklig <ul style="list-style-type: none"> – snarkande biljud – gurglande – stridor Blockerad <ul style="list-style-type: none"> – främmande kropp 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabilisera halsrygg • Säkerställ fri luftväg <ul style="list-style-type: none"> – käklyft – mun-svalgtub/näskantarell – rensugning • Åtgärder främmande kropp
B – Andning (Breathing)	
Ingen andning eller AF<8/min Ytlig otillräcklig ventilation Cyanos Ensidigt nedsatt andningsljud med begynnande halsvenstas, cirkulationskollaps	<ul style="list-style-type: none"> • Assistera andningen v.b • Oxygen 10-15 l/min • Överväg larynsmask/intubation på pat. med upphävda svalgreflexer • Ev nåldekompression av övertryckspneumothorax
C - Cirkulation (Circulation)	
Tecken på allvarlig chock: snabb (PF>110) tunn puls, kall kontraherad perifert och/eller systoliskt BT<80	<ul style="list-style-type: none"> • Oxygen 10-15 l/min • Stoppa yttre blödningar • Påbörja vätsketerapi med Ringer-Acetat
D – Neurologi (Disability)	
Medvetandesänkning	<ul style="list-style-type: none"> • Oxygen 10-15 l/min • Säkerställ normoventilation • Behandla cirkulationssvikt
E – Exponera/skydda (Exposure/environment)	
Översiktlig helkroppsundersökning	<ul style="list-style-type: none"> • Undvik nedkylning

Beslut:

- Avtransport snarast: instabil patient
- Behandla på plats: stabil, potentiellt instabil

Sekundär bedömning

Först då livshotande tillstånd identifierats och stabiliserats

Helkroppsundersökning

Undersökning huvud – tå enligt PHTLS.

Riktad undersökning

Se respektive riktlinje för behandling av enskild skada

**Vital-
parametrar
/status**

Basal (AF, auskultation, saturation, PF, rytm, pulskvalitet, BT, vakenhet, temp)
• P-glukos

Anamnes

S Beskriv skadehändelse noggrant
A
M -blockare, antikoagulantibehandling.
P
L
E Medicinskt tillstånd som kan ha orsakat händelsen?

Indikationer för behandling

Ofri luftväg, hypoxi och lågt blodtryck måste åtgärdas.

Basal behandling – (se ”Prehospital undersökning och behandling”).

Riktad behandling – (se respektive riktlinje)

Övervakning

– Basal (ABCD, vitalparametrar/-status)

Mål för behandling

Basala behandlingsmål enligt ”Prehospital undersökning och behandling”.

Om medvetandepåverkan systoliskt BT ≥ 100 , annars systoliskt BT 80-90 (vuxen).

Larma in till AKM för att vid behov aktivera stort eller litet traumalarm

Uppskatta transporttid till sjukhus.